

Gierik 22 – juni 1989

Emiel Willekens

OP EEN OF andere manier
blijft het ondraaglijk
Lessen techniek zonder moraal
zelfs die dringen moeilijk door
en wie nog verse boslucht wil
of heldere riviervis
ga rustig een eindje verder
(per supersnelle trein kan ook)
maar ook weer niet té ver
tot waar het oerwoud het begeeft
de laatste bison wordt geschoten
de walvis morsdood binnengesleept
tot waar de oude vrees wordt bewaarheid
let onderweg maar niet op biotopen
en trap de geschiedenis
- onleesbare flarden papier
maanbeschenen ruïnen -
trap de geschiedenis de grond in
om reden van nutteloos
tja
daar vinden we wel wat op

Paul Vidal

EEN THUIS VOOR VADER

Zijn zoon heeft hem naar hier gebracht:
de oude man, zijn schamele valiezen.
Het afscheid heeft zo kort geduurd
en flitsend was de droge zoen.
'Verleden week mijn vrouw en nu mijn kind'
heeft hij gedacht; als messen door zijn hart:
de pijn van alles te verliezen.
Het draaide even in zijn grijze kop:
'Allez, dag pa, hou je goe, ik heb nog veel te doen.'

De zoon heeft zo zijn vader lafhartig toen verraden.
Verpleegsters zijn hautain met zakjes pis aan 't draven!
In het overvolle zaaltje, bewalmd en berookt,
moeten allen een kaart van 'hoger/lager' raden.
De oude mannen – die nog kunnen – pochen
rond een volle pint. Het café is ver, de dorst...
niet meer te laven.

Hij trekt het kanten napje recht op de smakeloze kast

en schikt de foto's van zijn overleden vrouw.
Van Pierre, zijn zoon, kijken ogen hem starend aan
en de man zijn handen beven.
'Jij hebt mij in de steek gelaten, vrouw,
jij was mijn alles: ik had je lief, ik was je trouw.'
'En voor jou, mijn zoon... had ik mijn leven veil.'
Het duizelt in het oude hoofd, waarvan de lippen
gespannen zijn en bloedeloos op elkander kleven.

Door de muur klinkt plots een schril geluid:
't is etenstijd! Maar vader hoort het niet:
verdoofd zit hij op de dekens van zijn bed.
En bijtend op zijn tanden, knikt hij naar de foto:
zijn pasgestorven bruid.
De oudjes schuifelen door de zaal:
door bewakers, stijfgesteven en onberispelijk wit,
wordt op hen gelet.

En gaat er één niet snel genoeg vooruit,
dan galmt het door de gangen:
'Vooruit, opa: hebt ge weer al de tijd?'
En mompelend zijn excuus, sluiten zich de rangen.
Zo wordt het avond in Huize "Rust en Vrede",
met goesting of met spijt.

Vader droomt vannacht: hij is een kind.
Hij loopt en lacht en speelt "bedot".
Doch even duurt het maar en de droom wordt ruw verbroken!
'Waarom slaapt gij niet als wij, gij ouwe zot?'
Vader mompelt zijn excuus,
zijn hoofd geschrokken onder lakens weggedoken.

Vader zal hier sterven, alsof zijn bestaan niet was geweest.
Geen woord van troost, geen lief gebaar,
alleen het beeld van plastieken bloemen.
De oudjes zullen verder kaarten:
grimmig en verbeten, de dood in hen viert feest.
De verkleumde harten breken niet
en als vader heen zal gaan, zal men enkel,
als macaber compliment,
zijn 70 jaren roemen.

Dirk Rohtus

VREEMD WOORD één lettergreep arm
wringt zich in mijn woordenschat
- staat mijn waakzame geest op de tocht?
wereld verkrijgt een lichter aanschijn
- geeft eigenheid niet genoeg klaarte af?

alles draagt de sporen
van een ongenode gast
tekentaal
tot onderzoek nopens
mijn eigengereid geestesoog

EEN VRIJE OOGOPSLAG naar verlangens geboekstaafd
in stijgende lijn van vergeestelijking:

1. droombeeld Anima
(proefondervindelijk aan het licht gebracht)
2. een richtsnoer van waarden
(van alle kanten opgedrongen)
3. een zingever om uit de impasse te geraken
(maar die stuurde nooit bij)

GELATENHEID raden
jegens marktkramers
in geloofszaken:
ze gebaren te druk
waar sereen handelen is geboden.
ze overstemmen
wat niet met woorden is te vatten

gelatenheid raden
jegens tafelspringers
van de ongebonden gedachte:
ze spuien venijn tegen
wie niet even oorspronkelijk wil wezen.
zich schatplichtig weet
aan diepere denkers

‘gelatenheid raden’
- zelfs in mijn woordkeuze
ontkom ik niet
de rentmeesters van de geest

Dirk Claus

HET HUIS HURKT achter de schorre neer
onbeholpen en troosteloos
en dan
de heldere glazen eigenzinnig op een rij
naast het trillend kristal
en de glinsterende framboise
naast de stroeve cognac

de oplichtende ogen van de man
diep buigend voor de koffie
en de drank in de intieme kelken gutschend

buiten gutst de regen tegen het raam
tranerige sporen van onmacht
en boven de schorre
drijven de vogels weg
naar hun droge nesten

ze praten "...?!?&...!"

Erika slingert heldere linten
van ontroering door de witte kamer
dan is het tijd
en de glazen worden weggezet
uit de oude kleerkast galmt
de muziek hen na
meedruisend met de lauwe regen

Vivaldi? Pergolesi?
Neen
J.S. Bach!

TOT DE ORANJEMAN hen toewuift
met damp onder zijn brede baard

in hem krimpt de drift
als in een vermoeid dier
dat uit zijn slaap wordt gewekt

behoedzaam schuilen de vogels in het riet
en de hemel sluit zich:
het regent

LANGSHEEN de bleekgroene rand
afgetekend tegen de schuine lucht
donker en grijs
donkergrijs
als opgelost inktwater

vogels roepen om aas
hazen schieten schichtig weg

haar blanke lichaam
tussen het vermoeide gras
traag ademend
met verborgen koorts

haar mond

en dan plots
plots
de eenzame wandelaar
met een zwarte hond
“Kom hier, beest, kom hier!”

wilde eenden vlerken
rumoerig naar de horizon

“DE SCHORRE blijft boeien”
zegt hij
maar zij voelt zijn zaad
zijn weg zoeken
diep in haar

“Ja” zucht ze toonloos

Dana Hokke

STILSTAAN

een kleine eeuwigheid
duren.

Raadsels van vroeger
voordat ik het wist:
het gaat er wit op
en komt er geel af.

Niet aap noot mies,
maar wel de tweedeling
van scha-pen. Breuk
die soms met woorden
gedicht wordt.

Steen die de afgrond
zichtbaar maakt
in mijn hand.

Gust Vanhove

WATER

Ik leef ergens tussen ebbe en vloed
op het tij, mijn vochtige metronoom
meedeinend op de kieuwen van de tijd,
de weeën van de zee

Uit oceanen geboren
lig je in de branding
als een eiland
ingewijd in de geheimen van het water

De rituele gebaren herhaal je hier steeds weer
want de zee moet je benaderen met schroom
immers golven zijn uitgeweken dromen
bewakers van het drijfhout van de liefde

VUUR

De warme schuilplaats van je lichaam
betreed ik zacht tergend geblakerd haast
om er te wonen en het licht te proeven
van de gensters van mijn heilige heidense goden

Als een blinde en een mol gelijk
dwaal ik langs je vulkaanmond
en voel ik lava vloeien
als een koortsige eruptie over je huid

In dit vagevuur van herinneringen
verberg ik mijn angsten, de steekvlammen van de duisternis
en wrijf de asse van het heden tussen mijn vingers
want ondanks alles blijf ik een pelgrim, een vuurspuwer in de nacht

Wim Meewis

ZICHTBAAR

het onoverzichtelijke
zodat de duizeling
gangen graaft in het eikenhout
pijnlijk als de slaapdrank
die drupt op nachtelijk denken
uitvloeit op het schrijfblad
dat huivert, weigert, schudt
als een aardbevend vlak, -
net wat je zwakke hand behoeft
met vingers eetbare letters
lijnen, gestalten
een uitgewiste schriftuur
in het dal van de neushoorns.

RoseVandewalle

ER IS IETS tussen mij en deze stad: ze trekt me aan
dan weer stoot me van zich af. Weg wil ik uit haar
wurgende straten, vlucht voor haar brakende vitrines.

Maar opnieuw word ik aangezogen, rots er rond high van
sentiment, als in een film sequentie op sequentie
ondergaand. Al is het maar dat een schip uit Singapore

oberkleurig opduikt aan het eind van een steeg, of dat
een nachtelijke trein met flitsende coupés en vele
malen zwanger, verglijdt over een spoorwegbrug.

Al is het maar dat steeds weer meeuwen van broos
porselein & eeuwig schreeuwend breken door de straten.
Maar heeft ook dit alles niet te maken met heengaan?

Arno T. Abeels

ZE SPREKEN over een wereld
van staal en beton.

Maar wat met mijn
vuilgekalkte muren,
beschreven met de waanzin
van anderen.
Die ook de mijne zal worden.

En met lachende tralies
die je verbieden naar de
regen te kijken.
Terwijl ze hem
toch niet buiten houden.

En de put die in
mijn matras ligt, omdat
de ziel ervan rot is.
Eigen aan dit huis
met drie, vallende, sterren.

En zestig watt tegen de muur
onvoldoende om mijn geest
te verlichten.
Mijn maan overdag, de
zon van de nacht.

Verstrikt in mijn angsten
gevangen in mijn emoties
en grenzeloze eenzaamheid.
Niemand om van te houden,
geen bloemen die kleur geven.

SANT IN NIEMANDSLAND

Hier en daar is het woelig
In de moerassen van
mijn bekrompen maag en in
de leegte van een holle kop
worden vlinders bij
honderden gedropt.
Stilaan nemen zij de macht.

Niets wil nog gehoorzamen
aan mij. Ik verlies
de controle over mezelf
Een vreemd wezen, dat ik ken
heerst nu in het land, niet
groter dan ik zelf ben.
Zij heeft alle macht in handen.

Want zelfs in mijn emoties
zijn de officiële radio-uitzendingen
gestaakt. Een machtsovername
als snel voortvarende trein
kan ik uitgeput niet langer
de baas. Want hier in mij
is de revolutie een vaststaand feit.

Bo Mandeville

EN ER WERD niet meer gesproken
eerst was er de dag
logisch gevolgd door de nacht
en dan was er enkel nog nacht
Niemand kon het verhelpen
niemand vroeg nog om de dag
want er werd niet meer gesproken
En er werd niet meer
van gedachten gewisseld
niemand sprak zich nog uit
niemand uitte nog
wat er logisch was geweest
En er werd niet meer gedacht
en de beschaving stierf
als een te oude kluizenaar
in een te grote hut

J'AI DIT va-t-en sale chien
en ik heb je gezegd
heen te gaan
geboden
maar waar haal je het
recht
spraak
te spreken
en te
gebieden
wat kan ik je
bieden
dan een bevel
een biertje
of een viltje
geef hier die pen
dan schrijf ik
mijn naam
in geblokte taal

IK WOU dat mijn moeder me
net voor ik stierf
een zoen gaf
alsof ze me
welterusten wenste
alsof ze me zei
ik zal je tijdig wekken
en dat ze dan
het licht zou doven
de deur sluiten
en heen gaan

VOORLOPIG NAAMLOOS

JE TEKENT MIJ
met de zachte druk
van een japans penseel;
mijn huid
wordt lichtgevoelig
en weent
natte inkt
aan de boorden van je haast
absolute lijn.

VAN EEUWENOUDEN bomen,
sluipen oktober dichterbij;
rode beuken blozen
boven wit-beslagen gras,
en vangen voorzichtig
fris vloeiend zilver
in een zon-geslepen gls.

EGINA ZINKT in zee.
Het is zes uur;
Aphaia gloeit
uit gave
marmeren zuilen,
zoveel lichtende vrouwen
met slanke juwelen
over hun schouderlijn.
Het eiland buigt
voor de avond,
voor een streep Grieks licht,
voor mijn ranke boot
met hongerige meeuwen
in zijn spoor.

August Leunis

REIKEND NAAR de gulheid van de zon
klimmend naar de stilte van de wolken
op mijn vluchten heb ik mieren gezien

ik droomde van paradijzen en paleizen
vol zoete spijzen. utopische onzin
zult u mij nu ongetwijfeld antwoorden
maar ik had vleugels en ik vloog dus
en zoiets kan niet iedereen beweren

DIT LEVEN HANGT aan een zijden draad en ook
de kunst om met de doden te spreken breekt
deze tekenen niet maar brengt slechts haat
het heelal is gekrompen tot de afmetingen
van een onsamenhangende krakende
krotwoning

dit verwaterd verweer tegen de aftakeling
is weinig doeltreffend en zonder overtuiging
zal ik mijn toekomst in de waagschaal stellen
en heel dit bezige bijltje erbij neerleggen

Guy Commerman

MANIFEST

SS-ers, maffiosi, benedictijners,
P.L.O.-ers, vrijmetselaars, huurlingen,
encyclopedisten, fundamentalisten,
allen noemen zich broeders.
Broeder, het meest geëerde woord,
het meest misbruikte ook.
Allen noemen zich broeders.
Folterbroeders, onderwereldbroeders, geloofsbroeders,
strijdbroeders, geestesbroeders, moordbroeders...
Broeder, ik durf je nauwelijks zo aanvaarden.
Wat betekent dit woord?
Het roept meer angsten op dan liefde.
Het omsluiert de leugen.
Het onthult de hoop.
Het praat geweld goed.
Het wekt genegenheid.
Allen noemen zich broeders.
Mensen die zich verbonden voelen.
Dat wel!
Maar... uit eigenbelang, profijt, bescherming;
om z'n eigen huid te redden is men broeder.
Wie is broeder om een mens te helpen
en niet alleen z'n broeder?
Nee, geef mij maar een mens, m'n broeder.
Ik bedoel, iemand die zich niet beter acht
dan iemand die er niet bijhoort,
bij de broederschap.
Verbondenheid alleen is niet genoeg.
Liefde koopt men niet
met een lidmaatschap.

1989 – 200 jaar na de Franse revolutie
'Vrijheid, gelijkheid, broederlijkheid.'